

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1988/34

KARAR NO : 1988/35

ÖZET : Sıkıyönetimin kaldırılması

durumunda hakkında muvakkat tatil kararı verilen sanığa ait davanın 1402 sayılı Kanunun 23.maddesi uyarınca adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

6136 s.k. 12.

1803 s.k. 1.

TCK. 403.

1918 s.k. 29 md.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Halil Havar

O L A Y : Sanık Halil Havarın;

a,_) 1970 yılında Bulgaristandan kaçak gönderilen 65 adet tabancayı kapıkuleden, getiren şahıstan alarak başka şahsa vermek suretiyle teşekkül oluşturarak kaçak silahları naklettiği,

b-) 1972 yılında 200 kila toz esrarı İskenderuna götürüp gemiye teslim ettiği ve bu esrarın Almanyaya gönderildiği,

c-) 1973 yılında bir kaçakçıdan, bir TIR dolusu yabancı menşeyli sigarayı alıp başka şahsın deposuna boşalttığı,

d-) 1973 yılında 20 kila esrarı İranlı Hasandan alıp Oflu İsmail verdiğini,

e-) 1973 yılında Hollandadan gönderilen kaçak elektronik cihazları Kistliste bir şahsa devretme işini organize ettiği,

f-) 1975 yılında kaçak oto parçalarını nakil ve bir depoya teslim ettiği,

g-) 1976-1977 yıllarında bir TIR kaçak sigarayı Halil Kırmızı isimli şahsın deposuna boşaltıp bilahare dağıtıp sattığı,

h-) 1977 yılında bir kısım kaçak elektronik cihazları naklettiği ileri sürülerek bu eylemleri nedeniyle ayrı ayrı 6136 Sayılı Kanunun 12/3., 1803 sayılı Kanunun 1/c., TCK'nun 403/5-son., 1803 Sayılı Kanunun 1/d., 1918 Sayılı Kanunun 27/1., 1803 Sayılı Kanunun 1/c., 1918 Sayılı Kanunun 27/1., 1803 Sayılı Kanunun 1/c., TCK'nun 403/6-son., 1803 sayılı Kanunun 1/d., 1918 Sayılı Kanunun 27/1., (3 kez 353., Sayılı Kanunun 251.maddeleri gereğince tecziyesi istemiyle, Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığının 15.6.1982 gün, 1195-398 sayılı iddianamesiyle, hakkında kamu davası açılmıştır.

Aynı iddianamede sanık Doğan Alagözün de Almanyanın Hayna Şehrinde

1975 yılında esrarla yakalanıp 3,5 yıl hapse mahkum olduğu ve böylece teşekkül vücuda getirdiği ileri sürülerek TCK'nun 5/1., ve 403/5., maddeleri gereğince tecziyesi istenmiştir.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi, 2.9.1982 gününde, 1982/275-391 sayı ile; 1402 sayılı kanunun ek-4 ve Ek-5 maddeleri uyarınca görevsizliğe ve dosyanın görevli Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 4 Nolu Askeri Mahkeme sine gönderilmesine karar vermiştir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 4 Nolu Askeri Mahkemesi, 9.5.1985 gününde, 1982/58 esas sayı ile; sanıklardan Halil Havarın cezaevinden firar edip yakalanamaması ve sanık Doğan Alagözün de, yurt dışında olması sebebiyle, sanıklar hakkındaki davada 353 sayılı kanunun 162/1-2., maddesi uyarınca, duruşmanın tatiline karar vermiştir.

Bilahare, Ankarada sıkıyönetimin 19.7.1985 tarihinde kaldırılmış olması nedeniyle dosya Ankara Sıkıyönetim 4 Nolu Askeri Mahkemesi'nce 6.11.1985 tarihinde 1402 Sayılı Kanunun 23. maddesi uyarınca İstanbul Sıkıyönetim Askeri Savcılığına gönderilmiş ve adı geçen savcılıkta 3.12.1985 gün, 1985/77018 sayılı yazı ile İstanbulda 19.11.1985 günü sıkıyönetimin kaldırılmış olması sebebiyle dosyayı Diyarbakır 7. Kolordu ve sıkıyönetim Komutanlığına göndermiştir.

Dosya Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemesinin 1985/609 esas sayısına kaydedilmiş ve adı geçen mahkeme hakimi dosyayı 3.8.1987 gününde, 1985/609 esas sayı ile, Diyarbakırda sıkıyönetimin 19.7.1987 ününde kaldırılması nedeniyle ve muvakkat tatil kararı verilmiş olduğundan 1402 sayılı Kanunun 23/son. maddesi uyarınca, bir teskere ile Edirne Ağır Ceza Mahkemesine göndermiştir.

Edirne 1. Ağır Ceza Mahkemesi, 1.9.1987 gününde, 1987/103-250 sayı ile; davanın sıkıyönetim askeri mahkemesince karara bağlanması icap ettiği ve olayda 1402 sayılı kanunun 23. maddesinin uygulanma olanağı bulunmadığı ve esasen usulüne göre verilmiş bir görevsizlik kararı ile de dosyanın mahkemesine gönderilmemiş olduğu gerekçesiyle dava dosyasının Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemesi, 10.12.1987 gününde, esas 1985/609, karar 1987/291 sayı ile, Diyarbakırda Sıkıyönetimin 19.7.1987 tarihinde kaldırıldığı ve bu tarihten evvel sanıklar hakkında duruşmanın tatiline karar verilmiş olduğu ve 1402 sayılı kanunun 23/son. maddesi uyarınca davaya sıkıyönetim askeri mahkemesinde bakılması mümkün olmadığı gerekçesiyle görev-

21-

sizlik kararı vermiştir.

Edirne 1.Ağır Ceza Mahkemesi , 28.3.1988 gününde,1988/45-62 sayı ile; sanıklardan Halil Havarın 2.9.1982 tarihinde Adana 2 Nolu Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde sorgusunun yapıldığı ve bundan sonra firar etmesinin,duruşmanın bitirilmesine engel bulunmadığı ve bu itibarla sıkıyönetim mahkemesince bu sanık hakkındaki davanın sonuçlandırılması gerektiği ve bu itibarla sanık Halil Havar hakkında mahkemesinin görevsiz olduğuna,diğer sanık Doğan Alagöz ise halen bulunmadığından bu sanık hakkındaki evrakın,suçun Edirne'de işlenmemiş olması nedeniyle ayrıca bir yetkisizlik kararıyla Gaziantep Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Böylece,sanıklardan Halil Havar hakkında her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı kanunun 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş,dosya Cumhuriyet Başsavcılığının 6.6.1988 gün,415 sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Muammer Turan'ın Başkanlığı'nda,Mebrure Gözdemir, Adnan Hamzaoğulları,Uğur Tönük,Ersin Eserol,Duran Dinçer ve Dr.Önder Ayhan'ın katılmaları ile yaptığı 11.7.1988 günlü toplantıda,geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan;toplantıya,Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı İsmail Malkoç ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ertan Urunga'nın davada Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde açıklandığı üzere,sanık Halil Havar hakkında silah,uyuşturucu madde ve gümrük kaçakçılığı suçlarından ötürü Adana Sıkıyönetim Askeri Savcılığınca açılan davada,sonuç olarak Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemesinin 10.12.1987 gün,1985/609-1987/291 sayılı görevsizlik kararı ile Edirne 1.Ağır Ceza Mahkemesi'nin 28.3.1988 gün,1988/45-62 sayılı görevsizlik kararı arasında olumsuz bir görev uyumsuzluğu doğmuştur.

Atılı suçlardan dolayı,sanık hakkında dava açılan Adanada 19.11.1985 tarihinde ve dava dosyasınının 1402 sayılı Kanunun Ek-4. ve Ek-5 maddeleri uyarınca intikal ettiği Ankara da 19.7.1985 tarihinde ve bilahare dosyanın gönderildiği İstanbul da 19.11.1985 tarihinde ve en son davanın gönderildiği Diyarbakırda 19.7.1987 tarihinde sıkıyönetimin sonuç olarak bütün yurttta kaldırılmış bulunmasına göre,görevli yargı yerinin tayin ve tesbit edilebilmesi için öncelikle

"sıkıyönetimin kaldırılması halinde sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görev ve yetkisini" düzenleyen 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun 23.maddesinin incelenmesi gerekmektedir.

Sözü edilen maddede aynen "sıkıyönetimin kaldırılması durumunda,sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte bulunan davalar sonuçlandırılıncaya kadar bu mahkemelerin görev ve yetkileri devam eder.Bu mahkemelerin hangi komutanlık nezdinde göreve edevam edeceği 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Hakkındaki yönteme göre tesbit edilir.....kamu davası açılmamış dosyalar ile,duruşmanın tatiline karar verilmiş davalar durumlarına,mahiyetlerine ve kanun hükümlerine göre görevli ve yetkili mercilere gönderilir" denilmektedir.

Olay yerinde açıklandığı üzere,Halifirarda olan ve aramaya rağmen bulunamayan sanık Halil Havar hakkında Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 4 Nolu Askeri Mahkemesince 9.5.1985 gününde,1982/58 esas sayı ile,duruşmanın tatili kararı verilmiş ve bu arada davanın görüldüğü Ankara da 19.7.1985 tarihinde ve dosyanın gönderildiği İstanbulda 19.11.1985 tarihinde ve son olarak dava dosyasının intikal ettiği Diyarbakırda 19.7.1987 tarihinde sıkıyönetim kaldırılmış bulunmasına göre Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nce 10.12.1987 gününde,esas 1985/609,karar 1987/291 sayı ile; 1402 Sayılı Kanunun 23/son. maddesi uyarınca verilen görevsizlik kararı,kanuna uygun bulunduğundan sanık Halil Havara ait davanın adli yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle Edirne 1.Ağır Ceza Mahkemesinin 28.3.1988 günlü,1988/45-62 sayılı kararının sanık Halil Havar'a ait görevsizliğe ilişkin kısmının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

.../...

İk

S O N U C : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Edirne 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 28.3.1988 günlü, 1988/45-62 sayılı kararının sanık Halil Havara ait görevsizliğe ilişkin kısmının kaldırılmasına 11.7.1988 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Muammer Yılmaz

Üye
Mebrure Gözdemir

Üye
Adnan Hamzaoğulları

Üye
Uğur Tönük

Üye
İbrahim Eserol

Üye
Dursun İnçer

Üye
Dr. Önder Ayhan

g/T.

Bu kararın Resmi gazete'de yayımı vardır.
Başkan